

**Storums
kommun**
LUSPIE

Riktlinjer för serveringstillstånd

*Dnr: 2025.468
Antagen av Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden
2025-06-18 § 64*

Inledning

Varje kommun är enligt alkohollagen skyldig att informera vad som gäller enligt alkohollagen och anslutande föreskrifter samt tillhandahålla riktlinjer för serveringstillstånd i kommunen. Riktlinjerna för serveringstillstånd bör vara politiskt förankrade. Riktlinjerna ska vara informativa och vara vägledande för den som söker serveringstillstånd men även som information till allmänheten. Riktlinjerna ska vidare spegla kommunens nuvarande uppfattning och ambitionsnivå samt vilken hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövning.

Storumans kommun definieras av säsongsbunden turistisk verksamhet i den västra delen och en större del bofasta i den östra. Förutsättningarna ger olika behov i kommunen vilket återspeglas i de tillstånd som finns och de ansökningar som handläggs.

Storumans kommun har som ambition att utveckla hållbar tillväxt som genererar välstånd, trygghet och god folkhälsa till medborgarna i hela kommunen.

Innehåll

Inledning.....	2
Kommunens övergripande mål.....	4
Alkohollagen (2010:1622)	4
Ansökan.....	5
Stadigvarande serveringstillstånd	5
Gårdsförsäljningstillstånd	5
Stadigvarande säsongstillstånd/periodiskt tillstånd	6
Riktlinje	6
Tillfälliga serveringstillstånd	7
Riktlinje	7
Vad är ett slutet sällskap?	8
Handläggningstider	9
Riktlinjer	9
Yttranden från andra myndigheter	9
Riktlinje	10
Sökande och befintliga tillståndshavares lämplighet	11
Lokalens lämplighet.....	12
Riktlinje	13
Serveringsställets belägenhet.....	13
Kunskapsprov.....	14
Ansvarsfull servering	15
Riktlinje	15
Tillsyn	16
Inre tillsyn	16
Förebyggande tillsyn	17
Yttre tillsyn	17
Riktlinje	17
Sanktioner.....	17

Kommunens övergripande mål

I Storumans kommun är det Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för tillståndsgivning och tillsyn enligt Alkohollagen (2010:1622).

I samverkan med kommunens restaurangägare vill vi bidra till att behålla och utveckla goda restaurang- och boendemiljöer för kommunens medborgare och besökare samt skapa förutsättningar för tillståndsinnehavarna att konkurrera på lika villkor.

En tillståndshavares lämplighet kontrolleras vid ansökan men även årligen genom yttre och inre tillsyn. Svarta pengar och svart arbetskraft ska inte förknippas med restauranglivet i Storumans kommun. Hög moral, etik och ansvarstagande på restaurangen och i samhället i övrigt ska ligga i allas intresse. I samarbete med tillståndshavare, andra myndigheter, näringsidkare och medborgare vill vi skapa en positiv miljö kring kommunens serveringsställen.

Vi ser fördelar med att alkohol konsumeras på restaurangerna där det finns social kontroll. Tillståndshavare och sökande till serveringstillstånd ska uppleva att vårt arbete har hög kvalitet, är rättssäkert och präglas av ett socialt ansvar inom ramen för alkohollagen och de kommunala riktlinjerna.

Alkohollagen är en skyddslagstiftning vars mål är att skydda människor från de negativa effekterna av alkohol. Därför ska de positiva värdena som en restaurang erbjuder tillvaratas. Fylla, narkotika, våld och vapen, kriminalitet och diskriminering har inte något att göra med en god restaurangmiljö.

Att skydda medborgarna och besökarnas hälsa är alltid vår prioritet och om detta kolliderar med näringsfriheten ska alltid skyddsaspekten väga tyngst.

Alkohollagen (2010:1622)

Lagstiftning är ett viktigt instrument i den svenska alkoholpolitiken. Alkohollagen är en skyddslag som är till för att värna om människors hälsa och välbefinnande. Den ska bidra till att minska de negativa effekterna av alkoholkonsumtion. För att minska risken för våld och skador i restaurangmiljö finns i alkohollagen bestämmelser för hur servering av alkohol får gå till. Vid servering av alkohol ska ordning, nykterhet och trevnad råda. Det är samhället och inte marknaden som avgör behovet av alkoholservering. I de fall alkoholpolitisk hänsyn ställs mot näringspolitisk äger den alkoholpolitiska hänsynen företräde.

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden handlägger ansökan om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) och dessa riktlinjer. Nämnden får med självkostnadsprincipen som grund ta ut avgifter för tillståndsprövning, tillsyn och anmälningar av den som innehar eller ansöker om tillstånd. En prövningsavgift ska betalas innan handläggning påbörjas och betalas inte tillbaka om ansökan inte beviljas.

Ansökan

Ansökan om serveringstillstånd skickas till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Ansökan görs via kommunens e-tjänst eller blankett som finns på Storumans kommuns hemsida:

<https://sjalvservice.storuman.se>.

Tillståndsprövningen görs enligt alkohollagen (2010:1622) som medger följande typer av serveringstillstånd:

- Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten
- Gårdsförsäljningstillstånd
- Stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten för pausservering
- Stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap, genom så kallad klubbbrättighet (föreningar, företag med flera) eller festvåningsverksamhet
- Stadigvarande serveringstillstånd för catering till slutet sällskap
- Stadigvarande provsmakningstillstånd för tillverkare av alkoholdrycker
- Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten
- Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap
- Tillfälligt provsmakningstillstånd för tillverkare av alkoholdrycker
- Tillfälligt provsmakningstillstånd för partihandlare av alkoholdrycker

Stadigvarande serveringstillstånd

Vid tillståndsprövning för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten tar tillståndsmyndigheten hänsyn till bland annat:

- Sökandes personliga och ekonomiska lämplighet
- Lokalens lämplighet, belägenhet och nyttjanderätten till serveringsutrymmet
- Verksamhetens inriktning och omfattning
- Serveringstider
- Uppfyllelse av mat-kravet gällande meny och kök
- Företagets policy och handlingsplan gällande alkohol, narkotika, hot, våld och sexuella trakasserier.

Gårdsförsäljningstillstånd

Vid tillståndsprövning för gårdsförsäljning tar tillståndsmyndigheten, utöver många av delarna för stadigvarande tillstånd, hänsyn till den egenkontroll som sökanden redovisar. Innehållet i egenkontrollen, omfattningen av planerat besöksarrangemang som ska vara av kunskapshöjande karaktär samt beskrivningen av tillverkningsprocessen är en viktig del i

prövningen. Sökande ska vara en oberoende tillverkare som yrkesmässigt och på egen hand tillverkar alkoholdrycker, dvs sökande ska vara oberoende från alla andra alkoholdryckestillverkare på ett sätt som garanterar att verksamheten är småskalig. De ska på egen hand ha en hantverksmässig tillverkning, hela tillverkningsprocessen ska ske hos tillverkaren, det räcker inte att blanda inköpta komponenter, späda, filtrera eller söta drycken. Krav på egen produktion av råvaror ställs endast på tillverkare av vin. Att tillverka alkoholdryck på licens är inte oberoende tillverkning. Sökandens bolag ska vara godkänd som upplagshavare för att kunna få ett gårdsförsäljningstillstånd.

Villkoren för försäljning är att de endast får ske till konsumenter som deltagit i besöksarrangemanget. Åldersgräns för inköp av alkoholhaltiga drycker är 20 år och försäljningskvoten får inte överföras från en besökare till någon annan. Ett besök får endast användas vid ett tillfälle för att köpa alkoholdryck, det går inte att "återanvända". Besöket ska ske i nära anslutning till försäljningsstället, anordnas av tillståndshavaren och vara ledd av en fysisk person, inte på distans eller enbart digitalt. Digitala hjälpmedel är tillåtna. Besöket ska pågå i minst 30 minuter och vara kostnadsbelagt.

Ett gårdsförsäljningstillstånd ska avse viss tid och får som längst gälla till 31 maj 2031

Riktlinje

Försäljningstiderna är mellan klockan 10.00 och 20.00 alla veckodagar men ett enskilt tillstånd kan reglera annan tid. Placeringen och besöksarrangemangets karaktär kan motivera andra tider för att minska risken för olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller risk för människors hälsa. Kan risken inte minskas enbart med begränsning i tid kan tillstånd vägras även om övriga krav enligt alkohollagen är uppfyllda.

I vissa fall kan det vara motiverat att förena tillstånd med ett villkor att tider för arrangemang ska anmälas till tillsynsmyndigheten för att möjliggöra tillsyn under denna tid.

Stadigvarande säsongstillstånd/periodiskt tillstånd

Vid tillståndsprövning för stadigvarande säsongstillstånd tar tillståndsmyndigheten hänsyn till samma förutsättningar som för ett stadigvarande året runt. Denna typ av tillstånd ska anmälas till kommunen när start och stängning sker, detta för att tillsyn ska kunna utföras. Ett säsongstillstånd är i stora delar som ett stadigvarande till allmänheten men pågår inte året runt. Stadigvarande periodiska tillstånd är för verksamheter som har öppet exempelvis från den 15 till den sista varje månad.

Riktlinje

Vid servering och försäljning av hela flaskor med spritdryck, hinkar med öl, shotsbrickor eller liknande ska särskild återhållsamhet iakttas. Sådan typ av servering ska enbart ske i form av bordsservering. Vid stort besöksantal och där överblickbarheten är begränsad ska servering som inte är bordsservering ske efter modellen "en enhet per synbar gäst".

På bad och spaanläggningar ska villkor för bordsservering övervägas.

Tillfälliga serveringstillstånd

Vid tillståndsprövning för tillfälliga serveringstillstånd tar tillståndsmyndigheten hänsyn till bland annat:

- Sökanden ska ha beviljats markupplåtelse/hyreskontrakt för lokalen.
- Sökanden ska ha beviljats rätt att disponera markytan/lokalen.
- Sökanden ska uppfylla kraven på ekonomisk lämplighet i enlighet med 8 kap. 12 § AL.
- Kraven på livsmedelshantering ska vara uppfyllda.
- Lagad eller på annat sätt tillredd mat ska kunna tillhandahållas.
- Serveringen ska bedrivas inom en avgränsad serveringsyta, med tillfredsställande antal sittplatser och tydliga avgränsningar.
- Servering av alkoholdrycker bör avslutas senast klockan 01:00.
- Betyggande tillsyn över serveringen måste garanteras.

Återhållsamhet ska gälla för arrangemang som riktar sig till barn eller idrottsevenemang.

Riktlinje

Servering av spritdrycker bör inte medges med undantag av servering till slutna sällskap inom ramen för evenemanget.

Den som innehar ett stadigvarande serveringstillstånd och inte haft anmärkningar vid tillsyn kan beviljas spritdrycker på tillfälliga serveringstillstånd beroende på tillställningens karaktär.

Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten räknas som ett enskilt tillfälle eller en enskild tidsperiod. Med en enskild tidsperiod avses enligt praxis några dagar upp till max 3 månader. Tillfällig servering såväl till allmänheten som till slutna sällskap förutsätter att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet varje vecka eller månad. Som riktmärke anges max 29 tillfällen per år. Ett evenemangsdatum (en dag) omfattar ett tillfälle.

Antalet tillståndstillfällen i en viss serveringslokal ska också vara av betydelse. Anordnas ofta tillfälligt servering till olika sällskap, vid fler tillfällen än tio per år, i samma lokal ska stadigvarande serveringstillstånd sökas.

Ett tillfälligt serveringstillstånd för samma lokal och evenemang, som sträcker sig över max 3 månader, ska endast beviljas 2 gånger. Därefter ska kriterierna för ett stadigvarande serveringstillstånd uppfyllas. Detta för att sökande ska ha möjlighet att prova förutsättningarna för sin verksamhet att klara av ett stadigvarande serveringstillstånd. Att inte vill bevilja fler/längre tillfällen är en del i att osund konkurrens inte ska bedrivas.

Vad är ett slutet sällskap?

Eftersom kraven för tillstånd för stadigvarande servering till allmänheten är högre än för tillstånd till servering i slutna sällskap respektive tillfälliga tillstånd är det viktigt att frågan om den tänkta serveringen avser allmänheten eller inte utreds vid tillståndsprövningen.

För att det skall kunna vara fråga om ett slutet sällskap krävs att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Det är alltså inte fråga om ett slutet sällskap om till exempel medlemskap kan lösas i entrén till den aktuella tillställningen.

Vidare krävs att det finns ett gemensamt intresse eller annat innehållsmässigt samband mellan medlemmarna. Något sådant samband kan normalt inte anses finnas till exempel vad gäller gäster på ett hotell. Exempel på underlag som kan användas för att bedöma denna fråga kan vara föreningsstadgar, uppgifter om styrelsens sammansättning, styrelse- eller årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse och medlemsförteckning.

Antalet medlemmar kan också vara av betydelse. Föreningar som omfattar en stor del av invånarna på en ort eller en lokalförening som även är öppen för en organisations samtliga medlemmar inom en viss region eller inom landet torde exempelvis normalt inte kunna anses vara slutna sällskap.

Slutligen gäller att en tillställning som är allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagens bestämmelser kan inte vara ett slutet sällskap i alkohollagens mening¹.

Sammanfattningsvis kan sägas att följande punkter bör beaktas vid bedömningen av om ett sällskap skall anses vara slutet eller inte:

- hur medlemskap förvärvas
- om det finns något innehållsmässigt samband mellan medlemmarna i sällskapet
- omfattningen av det slutna sällskapet samt
- utformningen av eventuell annonsering

Av tillståndsbeviset ska det klart framgå om tillståndet avser en klubb rättighet eller festvåringsrättighet.

¹ 2 kap 3 § Ordningslagen (1993:1617)

Med offentlig tillställning enligt denna lag avses:

1. tävlingar och uppvisningar i sport och idrott.

2. danstillsällningar.

3. tivolinöjen och festtåg.

4. marknader och mässor, samt

5. andra tillsällningar som inte är att anse som allmänna sammankomster eller cirkusföreställningar.

För att en tillsällning skall anses som offentlig krävs att den anordnas för allmänheten eller att allmänheten har tillträde till den. En tillsällning till vilken tillträdet är begränsat genom krav på inbjudan, medlemskap i en viss förening eller annat villkor är dock att anse som en tillsällning som allmänheten har tillträde till, om tillsällningen uppenbarligen är en del av en rörelse vars verksamhet uteslutande eller väsentligen består i att anordna tillsällningar av detta slag. Detsamma gäller om tillsällningen med hänsyn till omfattningen av den krets som äger tillträde, de villkor som gäller för tillträdet eller andra liknande omständigheter är att jämställa med sådan tillsällning.

Handläggningstider

Enligt 5 § Alkoholförordningen (2010:1636) ska kommunen fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen. Om nödvändigt, på grund av utredningen av ärendet, får handläggningstiden dock förlängas med högst fyra månader. Sökande ska då informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut. Beslut om sådan förlängning av handläggningstiden enligt 5 § andra stycket alkoholförordningen kan inte överklagas. Ett mottagningsbevis ska skickas till sökande när en fullständig ansökan har inkommit.

Riktlinjer

Handläggningstiden är olika lång beroende på vilket tillstånd som ansöks. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har en ambition att ligga under den lagstadgade tiden.

Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd, ca 4–8 veckor.

Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, ca 3–6 veckor.

Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd för slutna sällskap, ca 10–15 dagar.

Handläggningen påbörjas när avgiften är betalt och handläggningstiden räknas från att ansökan är fullständig.

Vad som är en fullständig ansökan är inte reglerat. I Storumans kommun anses en ansökan vara fullständig då sökanden inkommit med de handlingar som, av förvaltningen, har begärts in och som krävs för en fullgod bedömning enligt alkohollagen.

Yttranden från andra myndigheter

LAGSTÖD

Enligt 8 kap. 11 § AL får kommunen inte bevilja ansökan om serveringstillstånd utan att hämta in yttranden från Polismyndigheten. Enligt 9 kap. 8 § AL har kommunen rätt att inhämta uppgifter från Skatteverket. Enligt 26 § Förvaltningslagen (2017:900) har kommunen även möjlighet att vid behov inhämta uppgifter från andra myndigheter som till exempel kronofogdemyndigheten, kommunens miljöavdelning, byggenhet, andra kommuner eller folkhälsosamordnare.

Vid en ansökan om serveringstillstånd ställs frågor till andra myndigheter om sökanden och om verksamheten. Det är vilken typ av ansökan som avgör vilka instanser som ska remitteras.

Riktlinje

Remiss ska skickas till Omsorgsnämnden för att få ett yttrande utifrån socialt- samt barnperspektiv.

Vid stadigvarande serveringstillstånd ska det finnas intyg av Räddningstjänsten att lokalen är godkänd ur brandsäkerhetssynpunkt. Det åligger sökande att inkomma med uppgiften.

Sökande och befintliga tillståndshavares lämplighet

LAGSTÖD

Enligt 8 kap. 12 § 1 AL får serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

Enligt 8 kap. 12 § 2 AL ska sökanden genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Enligt 9 kap. 18 § AL kan kommunen återkalla tillståndet för den tillståndshavare som ej uppfyller vad som gäller för tillståndet eller alkohollagen i övrigt.

För att erhålla och inneha tillstånd att servera alkohol krävs enligt alkohollagen att sökanden är lämplig avseende personliga och ekonomiska förhållanden:

- Förekommer inte mer än i obetydlig omfattning i belastningsregistret.
- Har kunskaper om alkohollagen, visas med tillståndsbevis över befintligt serveringstillstånd eller genom godkänt kunskapsprov från folkhälsomyndigheten. Kunskapsprovet är giltigt i tre år.
- Utdrag från Skatteverket och Kronofogden ska visa på ekonomisk skötsamhet.
- En hållbar och styrkt finansieringsplan över köp och kommande drift av verksamheten.
- Redovisning och bokföring ska skötas enligt gällande regler och föreskrifter.

Det är den person (fysisk person eller juridisk person) som söker eller innehar ett serveringstillstånd som ska provas. När sökanden eller tillståndsinnehavaren är ett bolag eller förening (juridisk person) provas även de fysiska personer som har ett betydande inflytande i bolaget eller föreningen, PBI (Person med betydande inflytande). Till denna krets av personer omfattas bolagsmän såsom styrelseledamöter, verkställande direktörer, firmatecknare, verklig huvudman, ägare med betydande ägarposter i bolag eller moderbolag samt platschefer med fullmakter att företräda bolaget mot myndigheter och i vissa fall finansiärer och långgivare. Samtliga av dessa ska presenteras för enheten vid ansökan och anmälas vid förändringar. Som stöd för sökande finns det, på kommunens hemsida, checklistor med vilka handlingar som ska bifogas ansökan.

Lokalens lämplighet

LAGSTÖD

Enligt 8 kap. 14 § AL ges serveringstillstånd för ett bestämt och avgränsat utrymme.

Enligt 8 kap. 15 § AL medges stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och att det finns lämpligt antal sittplatser för matservering.

Enligt 8 kap. 16 § AL ska lokaler som används för stadigvarande serveringstillstånd oavsett om det är till allmänhet eller slutna sällskap eller tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten ska vara lämpliga ur brandsäkerhetssynpunkt.

Enligt 8 kap. 17 § AL får kommunen neka serveringstillstånd i de fall det kan vara en särskild risk för människors hälsa.

Oavsett vilket tillstånd som sökes ska lokalen uppfylla de brandskydds krav som följer av lagstiftning. Lokalen ska var godkänd enligt gällande byggnormer, med tillgänglighet och säkerhetsaspekter utifrån sökt verksamhet. Ansökan ska innehålla uppgifter om hur många personer som kan vistas i respektive serveringsutrymme och hur många sittplatser som finns i respektive serveringsutrymme.

För stadigvarande tillstånd till allmänheten krävs att det finns ett kök i anslutning till serveringslokalen registrerad som livsmedelsanläggning som möjliggör att ett varierat utbud av maträtter kan tillhandahållas. För stadigvarande serveringstillstånd för cateringverksamhet till slutna sällskap (cateringstillstånd) är det krav på att den med cateringstillstånd har tillgång till ett eget kök och den lokal som ska nyttjas måste anmälas till kommunen innan den nyttjas.

Samtliga tillstånd till allmänheten kräver att lokalen inrymmer ett lämpligt antal sittplatser i förhållande till lokalens storlek och gästantal.

Uteservering

LAGSTÖD

Enligt 8 kap. 14 § 1 stycket AL ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme.

Enligt 8 kap. 16 § AL ska lokaler som används för stadigvarande serveringstillstånd oavsett om det är till allmänhet eller slutna sällskap eller tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten ska vara lämpliga ur brandsäkerhetssynpunkt.

Enligt 8 kap. 17 § AL får kommunen neka serveringstillstånd i de fall det kan vara en särskild risk för människors hälsa.

Enligt 3 kap. 1 § 1 stycket Ordningslag (1993:1617) får inte en offentlig plats, inom detaljplanlagt område användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för, utan tillstånd av Polismyndigheten.

Riktlinje

- Vid upprättande av en uteservering ska behov av bygglov undersökas.
- Uteserveringen ska vara avgränsad på ett sådant sätt att serveringsytans fysiska gräns tydligt framgår.
- Uteserveringen ska vara överblickbar och finnas i nära anslutning till serveringsstället.
- Uteserveringen bör i den mån det är möjligt vara tillgänglighetsanpassad.
- Uteserveringen får inte utgöra en fara ur brand och säkerhetssynpunkt.
- Uteservering i tätbebyggt område medges fram till 22.00. För att undvika bullerstörningar och ordningsstörningar krävs särskild prövning för senare serveringar i tätbebyggt område.
- Tillstånd för uteservering kan begränsas till en viss period av året.
- Villkor för bordsservering på bad- och spaanläggningar.

Serveringsställets belägenhet

LAGSTÖD

Enligt 8 kap. 17 § AL får kommunen neka serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

För att kunna bedöma om serveringsställets belägenhet är lämplig inhämtas vid tillståndsprövning yttranden från polismyndighet, miljöavdelningen samt i vissa fall även från andra aktörer. Remissinstansernas utlåtande utgör en stor del av helhetsbedömning för prövningen. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kan göra bedömningen att tillstånd inte är lämpligt även om detta inte framkommer av remissvaren i de fall det föreligger andra visade riskfaktorer. Riskfaktorer som medför att avslag kan vara aktuellt vid tillståndsprövning i Storumans kommun följer nedan.

- Närhet till missbruksvård pekas av lagstiftaren ut som olämplig plats för etablering av serveringsrörelse (se prop. 1994/95:89 sid 105f samt prop. 2009/10:125 s 170).
- Närhet till skola eller barnomsorg pekas av lagstiftaren ut som olämplig plats för etablering av serveringsrörelse (se prop. 1994/95:89 sid 105f samt prop. 2009/10:125 s 170). Barn och ungdomars miljö ska vara fredad från alkoholservering och är särskild känslig för ordningsstörning. En restaurangskolas egen servering i utbildningssyfte är undantagen.
- I de fall som polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning.

- I de fall Storumans kommuns miljö- eller omsorgsnämnd avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts för eller riskerar att utsättas för bullerstörningar från serveringsstället.
- Alkoholservering i samband med idrottsevenemang måste bedrivas med särskild kontroll då serveringen är i nära anknytning till en miljö som bör vara välkomnande för familjer och andra besökare vilket gör den extra känslig för ordningsstörning, därav behövs en anpassning av verksamheten så att den inte är påträngande eller skapar ordningsstörning. Ansökan ska påvisa en kontrollerad servering både i omfattning och inriktning.
- En butikslokal där man tillhandahåller varor eller tjänster får inte användas till serveringsyta, det krävs en avgränsad och avskild yta för att bli aktuell för beviljat serveringstillstånd. En butik är en miljö som bör vara välkomnande för familjer och andra besökare, därav behövs en anpassning av verksamheten så att den inte är påträngande eller skapar ordningsstörning.
- Bostadsområden pekas av lagstiftaren ut som olämplig plats för etablering av serveringsrörelse (se prop.1994/95:89 sid. 105f samt prop. 2009/10:125 sid. 170). För att undvika att en serveringsrörelse skapar en olägenhet i fråga om ordning krävs att den serveringsrörelsen som ska provas tar hänsyn till eller är anpassad till sin omgivning.
- Skidområden/cykelparker. Då aktiviteten utförsåkning och cykling kombinerad med alkohol är en risk för människors liv och hälsa behövs en anpassning av serveringstillståndet för att anses lämplig i ett sådant område. Även en särskild prövning för att undvika överetablering är nödvändig. Ett skid-/cykelparksområde är ett område och en miljö som ska vara välkomnande för familjer och andra besökare och därför är särskilt känsligt för ordningsstörning.

Om en eller flera av ovanstående faktorer föreligger kan serveringstillstånd vägras även om alkohollagens övriga krav är uppfyllda. Sökanden måste visa på att den sökta verksamheten är anpassad utifrån riskfaktorerna för att bli aktuell för ett bifall, vilket gäller samtliga tillståndsansökningar.

Kunskapsprov

LAGSTÖD

Enligt 8 kap 12 § andra stycket AL ska sökande genom att avlägga ett prov som visar att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Som en del av prövningen av ansökan, ger kommunen möjlighet för den som ansöker att göra ett kunskapsprov.

Ansökan om serveringstillstånd görs i den kommun där serveringsstället finns. Det är kommunen som ansvarar för att den som ansöker får möjlighet att göra ett kunskapsprov. Kommunen ansvarar även för att provet genomförs enligt föreskrifter som Folkhälsomyndigheten tagit fram. Kunskapsfrågorna är fördelade på fyra delområden:

- alkoholpolitik
- bestämmelser om servering
- bestämmelser om tillsyn
- bestämmelser om mat och utrustning

För att få ett godkänt resultat på provet krävs det minst 75 procent rätt per delområde.

Den som skriver kunskapsprovet har möjlighet att inom ramen för en och samma ansökan genomföra ett prov och två omprov. Serveringstillstånd kan sökas baserat på ett godkänt provresultat i upp till tre år.

Om godkänt resultat inte uppnås bedöms sökande inte ha tillräckliga kunskaper i alkohollagen och resultatet kan ligga till grund för avslag på ansökan.

Ansvarsfull servering

LAGSTÖD

Enligt 3 kap 5 § AL ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning, och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället.

Enligt 8 kap 20 § AL ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undviks.

Krogen är en miljö som är särskilt utsatt då det är där som många ungdomar för första gången kommer i kontakt med alkohol. Storumans kommun tillsammans med polisen erbjuder årligen utbildning i Ansvarsfull alkoholservering så att de som arbetar i restaurangmiljö i kommunen har goda förutsättningar att kunna möta olika situationer som kan uppstå på deras arbetsplats. Utbildningens syfte är att minska våld och skador som är relaterade till alkoholkonsumtion på krogar, nattklubbar och restauranger. Utbildningen syftar också till att minska risken för överservering.

Kursen riktar sig i första hand till serveringspersonal, men även till krögare och ordningsvakter.

Metoden sprids över hela landet av länsstyrelser och Folkhälsomyndigheten.

Riktlinje

Huvudregeln är att all serveringspersonal som är anställda på serveringsställen i Storumans kommun bör ha genomfört utbildningen.

Tillsyn

LAGSTÖD

Enligt 9 kap 2 § AL har kommunen och Polismyndigheten tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker. Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.

Enligt 9 kap 8 § AL får kommunen inhämta uppgifter från Polismyndighet, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten för tillsyn av sökandes personliga och ekonomiska lämplighet.

Enligt 9 kap. 13 § AL ska tillståndshavare lämna tillträde till lokaler och handlingar som rör verksamheten.

Enligt 9 kap 14 § 2 stycket AL är en tillståndshavare skyldig att lämna statistiskt underlag för sin försäljning genom en så kallad restaurangrapport.

Enligt 8 kap. 10 § AL har kommunen rätt att ta ut avgifter.

Inre tillsyn

Den inre tillsynen ska utföras på samtliga verksamheter med stadigvarande serveringstillstånd. Granskningen är administrativ och innebär att tillståndshavaren kontrolleras utifrån personlig och ekonomisk lämplighet genom till exempel remisser till andra myndigheter och kreditbolag.

De uppgifter som framkommit med anledning av en tillsyn ska kommuniceras med tillståndshavaren. Den inre tillsynen kan utföras när som helst under året och omfattar även fortlöpande övervakning av restaurangernas marknadsföring i annonser och på webben.

En gång per år ska tillståndshavaren lämna in en restaurangrapport med statistik över sin försäljning. Den som har gårdsförsäljning ska lämna in uppgifter om sin försäljning till folkhälsomyndigheten.

Förebyggande tillsyn

I den förebyggande tillsynen omfattas kommunens arbete med information, rådgivning och utbildning i syfte att förebygga problem. Utbildning i Ansvarfull alkoholservering erbjuds årligen till personal, samarbete med verksamhetsutövarna genom deltagande på krögarträffar samt elektroniska utskick.

Yttre tillsyn

Yttre tillsyn innebär att kommunen besöker serveringsstället under pågående verksamhet, framför allt under kvällar och nätter för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Tillsynen kan ske samordnat med andra myndigheter som Polis, Skatteverket och Räddningstjänsten. En yttre tillsyn är en bedömning över hur personalen arbetar på serveringsstället. Ordningen i och utanför serveringsstället ska vara god. Märkbart berusade gäster ska nekas servering av alkohol och i vissa fall avvisas. Förekommer underåriga på serveringsstället är det viktigt att dessa ej tillhandahålls alkohol vare sig via servering eller langning. Tillståndshavaren och dess personal ska aktivt verka för att serveringsstället är fritt från narkotika, diskriminering och annan brottslig verksamhet. Brandsäkerheten ska vara tillfredställande enligt gällande lagstiftning.

Riktlinje

Tillsynen i kommunen utförs enligt en fastställd tillsynsplan. Målet är att samtliga serveringsställen ska få minst en kontakt per år.

Tillståndshavaren ska årligen få en återkoppling på den inre tillsyn som pågått under året.

Sanktioner

LAGSTÖD

I 9 kapitel 17 § AL regleras i vilka situationer kommunen kan meddela en tillståndsinnehavare en erinran eller varning. Exempel på förhållanden då påföljder ska övervägas är:

1. om tillståndshavaren inte uppfyller de krav som gällde vid tillståndets meddelande
2. om tillståndshavaren inte följer de bestämmelser som gäller för servering enligt alkohollagen eller de villkor och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Enligt 9 kap. 18 § AL ska en kommun återkalla ett serveringstillstånd om;

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren ingripit,
3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd, eller har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Förekommer missförhållanden är kommunen som tillsynsmyndighet skyldig att vidta åtgärder mot tillståndshavaren. Syftet med såväl erinran som varning är att tillståndshavaren ska ges en möjlighet att rätta till de förhållanden som har föranlett erinran eller varningen. Vid upprepade förseelser eller grova överträdelser eller brister kan nämnden återkalla serveringstillståndet utan ytterligare varning. Ett serveringstillstånd ska även återkallas om tillståndet inte längre utnyttjas.